

בס"ד

הקב"ה מתגלה לכל אחד ואחד, ומדבר אליו, דרך כל האירועים שמתרחשים סביבו!!!

וסגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינים ורצונות אחרים, שלא יוכלו לשלוט בו, ולא יעשו שום רושם כלל, כשהאדם קובע בלבו לאמר, הלא ה' הוא האלקים האמיתי, ואין עוד מלבדו יתברך, שום כח בעולם וכל העולמות כלל והכל מלא רק אחדותו הפשוטה ית"ש, ומבטל בלבו ביטול גמור ואינו משגיח כלל על שום כח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא, כן יספיק הוא יתברך בידו, שממילא יתבטלו מעליו כל הכחות והרצונות שבעולם שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל, עכ"ל.

ולדבריהם יוצא, שיש ביד האדם כח עצום, להשביט מעליו אויב ומתנקם, וכל פגע רע, ע"י שמאמין שמלוא כל הארץ כבודו, וקובע בלבו שהקב"ה יציל אותו מכל דבר רע. אולם עדיין עפ"י אינו מובטח שתתקבל רצונו, אלא רק שיתבטלו מעליו כל הכוחות והרצונות שבעולם שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל.

יהודי הדואג למצוא פרנסה מרווחת שתהיה בתכלית הכשרות, ללא שמץ איסור, או שחרד לגורל בן משפחתו שלקה במחלה קשה, ועתידו לוטה בערפל, בל יחשוב שבשעה כזו הבטחון בה' הוא מדה טובה בעלמא, ישנם ראשונים שסבורים שהבטחון בה' הוא מצוה ממש (ספר חרדים פרק ט אות נא בשם הרמב"ן הסמ"ק ועוד). ואף אם אינו רואה סיבה טבעית שתוכל להושיעו, ימציא לו הקב"ה מאורע שיוכל לחלץ אותו מן הבוץ אליו נקלע, שהרי השי"ת מסוגל להציל אפילו מי שחבר חדה מונחת על צוארו. אין שום מצב שאפשר לומר עליו שכלו כל הקיצין.

זאת ועוד אומר המכתב מאלהו (ח"א מאמר הטבע הסתר הנסים), אפילו כאשר אותו אדם ישתדל למצוא פרנסה בדרך הטבע, ויעשה כל מאמץ אפשרי כדי שיוכל להגיע בנקל אל מבוקשו, אם יעיין היטב בסיבות שעל ידיהם הגיע אל מטרת חפצו, יווכח שברוב המקרים לא התפתח הדבר על פי אותם סבות שנראה היה לו, שהם יביאו אותו למילוי רצונו, מבוקשו ניתן לו ע"י סיבה שהיתה מכוסה מעיניו בתחילה, וכלל לא יחס אליה חשיבות, אותו מאורע שולי שאירע באחד המפעלים, ואותו משפט קצר שאמר מי שאמר, הוא זה שהעמידו על רגליו, וזאת היא הסיבה שנשלחה משמים לאותו אדם לחלץ אותו מצרתו.

« איך יכול אדם פשוט כמוני לבטוח בה'?! »

אבל יש לשאול בשלמא יהודי צדיק וירא חטא המדקדק קלה כבחמורה ונזהר כל ימיו משמץ של עבירה ואפילו קלה ביותר, הרי שאדם כזה יש לו את האפשרות לבטוח בה' ולהאמין שהשי"ת יחוס וירחם עליו בעת צרתו בזכות מצוותיו ומעשיו הטובים, אולם כיצד מסוגל האדם שלא נשמר מעוון ואינו מדקדק במצוות לבטוח בה', וכי ראוי אותו יהודי שמדת הבטחון תעורר עליו רחמי שמים, וכי אותו בעל חטא זכאי שהשי"ת יחלצו מן המצוקה אשר נקלע אליה.

התשובה היא, שעכ"ז, כל יהודי באשר הוא שם, יכול לצאת מכל צרותיו ע"י שיבטח בה' באמת, ואין מדת הבטחון קשורה להתנהגותו ולמעשיו של הבוטח בה' ואפילו רשע שבוטח בה' יוצא נשכר מזה.

« מה היתה המטרה של נס פתיחת פי האתון? »

כתב בפרשה (כב, כח) וַיִּפְתָּח ה' אֶת פִּי הָאֲתוֹן, כתב הרמב"ן (פסוק כג) וז"ל: "וטעם הנס הזה, להראות לבלעם מי שם פה לאדם או מי ישום אלה, להודיעו כי ה' פותח פי הנאלמים, וכל שכן שיאלם כרצונו פי המדברים. וגם הוא המשים בפיהם דברים לדבר כרצונו כי הכל בידו, ולהזהירו שלא ילך אחר נחש וקסם ויקללם בהם, כי מנחש וקסם היה", עכ"ל.

וכבר מפורש כן במדרש (מדרש ילמדנו, מובא בילקוט תלמוד תורה), בזה"ל: "ויפתח ה' את פי האתון, להודיע שהפה והלשון ביד הבורא ב"ה, שהרי פתח פי האתון שהיה סתום, וכך יסתום פי הפתוח, שלא יהיה בו רשות לקלל את ישראל", עכ"ל (ומובא בשינוי לשון במדבר"ר).

להודיע, כי אין דבר הנעשה בעולם בלא השגחה פרטית מדוקדקת בכל עניין ועניין, וכל הקורה והמזדמן לאדם בכל עלילותיו ומעשיו הרי זה רק ברצונו של הבורא ית"ש, כפי הכוונה העליונה להביא עליו את הטובה ואת הברכה.

וכך פירשו (עי' שפת אמת תרל"ב ד"ה כסה) במה שכתוב בפרשה (כב, ה-ו) הִנֵּה עִם יֵצֵא מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כִסֵּה אֶת עֵין הָאָרֶץ וְהוּא יֹשֵׁב מִמְּלִי, וְעַתָּה לֵכָה נָא אֲרֶה לִי אֶת הָעָם, שבפסוק הזה מתבטאת את מהות הקליפה שלהם. תפיסת עולמם של בלק ובלעם הייתה שתופעות העולם מתרחשות בדרך הטבע ונובעות ממעשי בני אדם. זהו שאמר בלק: "הנה עם יצא ממצרים", כלומר, הם הוציאו את עצמם בכוחם ובעוצם ידם.

אולם בני ישראל, בזה ש"כסה את עין הארץ", מכסים למעשה את אותו "מבט ארצי" וטבעי (ד"י ערדיש"ע בל"ק), הם אינם תולים את המאורעות בדרך הטבע, אלא מאמינים שהכול נגזר ומכוון מן השמים. בלק לא יכול היה לשאת אמונה זו, ולכן שלח לקרוא לבלעם כדי שיקללם.

גם המשך דבריו, וְהוּא יֹשֵׁב מִמְּלִי, מתפרש בדרך זו. כפי שמסביר רש"י הק', "ממל"י הוא מלשון "כ"י אַמְלִים" (תהלים קיח), שפירושו חיתוך ושבירה. כלומר, בלק טען שבאמונה זו בני ישראל נלחמים נגדו וכותשים אותו עד דק, שכן כוחה של אמונה טהורה גדול עד כדי כך שהוא יכול להכרית כל אויב ומזיק.

« ביטחון הוא ה'ביטוח' החזק ביותר! »

המהר"ל מפראג זצ"ל (בספרו נתיבות עולם נתיב הבטחון) כתב, דמי שבוטח בה' אע"פ שראוי לבוא עליו דבר רע, אסון, צרה, מ"מ מחמת היותו בוטח בה', הרי שבאמת לא יקרה לו לאדם דבר רע שום אסון ושום צרה, משום שהקב"ה ירחם עליו על אף שאינו ראוי לכך. אך בתנאי שתהיה לו מדת הבטחון אמיתית מעומק הלב, ובזכות הבטחון יצליח להנצל מכל פגע מחלה. ומובא בזה"ק (וארא דף כב.) 'כי הבוטח בה' באמת, אין כל בני העולם יכולים להזיק לו, ואפילו אם מזלו רע ישפיע עליו השי"ת מן העולם העליון שהוא מעל המזל, עד כאן תוכן דבריו.

וכדעת המהר"ל היא גם כן דעת רבי חיים מוואלוז'ין (בספרו נפש החיים שער ג' פרק י"ב), וכך כתב שם בדבריו הידועים והמפורסמים: "ענין גדול

ואכן כן אמרו חכמינו ז"ל (ילקוט שמעוני תהלים לד, י) רבים מכאובים לְרַשֵׁעַ וְהַבּוֹטֵחַ בַּה' חֶסֶד יִסּוֹבְבֵנוּ (תהלים לב, י), "אפילו רשע ובוטח בה' חסד יסובבנו", והיינו שהבוטח בה', הרי שעל אף שהינו רשע שמגיע לו עונשים ויסורים, מ"מ מכין שבוטח בה', כבר חסד יסובבנו.

הרה"ק רבי מרדכי מלעכווביטש זצוק"ל היה אומר (תורת אבות עמוד קמט) שעל ידי הדיבור, שחוזרים ומשננים ענייני אמונה בפה, זוכים לאמונת הלב. ורמז לזה במאמר הכתוב (תהלים קטז, י) הָאֱמָנָה כִּי אֲדַבֵּר, כלומר כדי להגיע לאמונה, צריכים 'לדבר' את האמונה. ע"כ.

פירושם של דברים, שכאשר בכל צעד שיעשה במשך היום יאמר ברוך השם, בעזרת השם, אם עזרו השי"ת להצליח במסחרו, או בלימודיו עם תלמידיו, יאמר ברוך השם שעזרני וראיתי ברכה בעמלי, ואם הוא מתכוון להיפגש עם איש צבור שהלה ישתדל למענו, יאמר בעזרת השם אצליח לשכנע אותו שיעזור לי יימלא את בקשתי על הצד היותר טוב.

כאשר יאמר דברים אלו פעמים רבות, תחדור ללבו האמונה שהכל בידי שמים, וכשיזכר להאמין בלב שלם שלא כוחו ועוצם ידו סייעו לו להיות תלמיד חכם גדול ועשיר בעל נכסים רבים, אלא השם אלוקיו הוא שנתן לו כוח לעשות חיל, יוכל להגיע מן האמונה אל הבטחון, מכיון שהבטחון הוא תוצאה של אמונה, וכמו שכתב הרמב"ן, (אמונה ובטחון לרמב"ן), שהאמונה היא האילן והבטחון הוא הפרי.

« האם יתכן שהק"ה מתגלה לכל אחד ואחד ומדבר עמו?!?! »

ונראה עוד, דצריך להתרגל דהקב"ה מדבר עמו, דרך המקרים המיוחדים שקורה עמו, שהרי כל מה שקורה איתו, הרי זה בהשגחה מיוחדת שהקב"ה הזמין וסייב בשבילו, וזהו הדרך שהקב"ה 'מדבר' אל האדם, שיבין מה הוא רוצה ממנו, ורק כאשר האדם מתרגל להתבונן בכל מה שקורה, מדוע זה קרה, ומה הקב"ה רוצה ממנו כעת, אז יגיע ע"י זה עצמו לבטחון.

דהנה האור החיים הק' מבאר על הפסוק וַיֹּאמֶר ה' לֹא יְדוֹן רוּחִי בָאָדָם לְעֹלָם בְּשָׁגם הוּא בְּשָׁר וְהָיָה יָמִיו מִאָּה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה (בראשית ו, ג) איך ירדו מצב הדורות בהדרגה מתחילת הבריאה עד לדור המבול, וכך כותב שם: "מקרא זה צריך מגיד, ורז"ל דרשו בו (בר"ר פכ"ו), הרבה דרשות, אבל פשט הכתוב לא נודע. ונראה שיכוין לומר, להיות שהיה ה' מתנהג עם בוראיו להוכיח ולהתדיין עמהם בנגלה, וַיֹּאמֶר ה' [אַלְקִים] אֶל הַנֶּחֱשׁ (בראשית ג, יד), אֶל הָאִשָּׁה אָמַר וגו' (שם טו), וְלָאָדָם אָמַר וגו' (שם יז), וַיֹּאמֶר ה' אֶל קַיִן לָמָּה וגו' (שם ד, י), וַיֹּאמֶר ה' אֶל קַיִן אֵי הֶבֶל וגו' (שם ט). וכאשר הגדילו להתעייב (מ-לשון תיעוב כלומר שנתגשמו ביותר), אמר ה' לא ידון לעולם רוחי באדם פנים בפנים להשפט עמו יחד, ופירוש רוחי הוא שכניתו יתברך, שלא יהיה עוד נחשב האדם להדרגה זו."

ומוסיף האור החיים הק' לאור יסוד זה: "ותמצא, כי כפי מעשיו מרחיק הדרגתו מטה מטה, שבתחילה היתה ה' מוכיח לאדם על פניו, ונמצאים הנבראים כולם במדרגת נביאים, וַיְהִי כִי הָחֵל הָאָדָם (בראשית ו, א) פירוש נתחלל או נעשה חולין, הובדל מהדרגת נביא, ובהמשך הזמן הנָּצִינִים נָּאֻוּ בְּאָרֶץ (שיר השירים ב, יב) הם הצדיקים שהחזירו העטרה ליושנה. ומשחרב המעון נסתם חזון ונשארה בחינת רוח הקודש, וכשנסתתמו עיני ישראל אין אתנו משיג ריח הקודש ואין צריך לומר רוח הקודש, וזו היא צורת בית ישראל שאין למעלה ממנה הצמאים להריח ריח אבינו שבשמים ותחי רוחינו, ותחילת קללה זו התחילה מדור המבול וכו'", עכ"ל.

וכן הוא ג"כ לשון האלשיך הק' (בראשית ג, ח), שֶׁכֵּן בָּזָה לִי: "כי הנה טרם יחטא האדם, והיה מלוכב בחלוקא דרבנן אף בגוף ונפש, לא יעצרנו הגשם

הדק וזך והוא מלשמוע את קול ה' מדבר בעצם לנוכח אתו, כאב את בן ירצה, ככל אשר ידבר הוא יתברך עם הצדיקים בגן עדן המלוכשים בכתנות אורם. אמנם אחרי אשר הוטמא בעון, חולל כבודו והופשטה כתנתו, וגם שנתחרט על אשמתו עדיין לא הוטרד מחלאתו, ועל כן בבואו יתברך לדבר אתו, לא היה כמאז שהיה מדבר בו לנוכח אתו וכו', רק טרם יקראנו עשה יהיה קול מתהלך בגן כבלתי מדבר עמו רק כמתהלך ומתדבר מאליו, והוא שומע הברה כלאחר יד, ואף גם זה לא היה זוכה אדם אז, אם לא בשביל רוח היום שהיה ערב שבת אחר חצות הרבה, והיה רוח היום קדוש על השבת שהיה מתקרב וכו'", עכ"ל.

הרי מבואר בדברי האלשיך הק' כדברי האור החיים הק', שהכל תלוי בזיכוכו של האדם, וככל שהוא יותר נקי וזך, כך קול ה' המדבר אליו גלוי יותר.

וכן כתב האלשיך הק' בפרשת אמור, שמטעם זה שמעו בני ישראל את קול ה' מדבר אליהם במעמד הר סיני כדבר איש רעהו פנים אל פנים, משום שפסקה אז זוהמתן וחזרו להיות כפי שהיו בני האדם לפני דור המבול אשר שם דיבר ה' על כל אחד כמבואר בפסוקים.

וכשמתבוננים מה גרם שתיפסק זוהמתן אנו רואים שאמירת נעשה ונשמע היא זו שגרמה לכך, כשהאדם אומר, אני רוצה לשמוע מה הקב"ה רוצה ממנו, כי אני רוצה לדעת באמת במה אני נוהג כשורה ולהשתנות, גופו הולך ומזדכך, וממילא הוא זוכה לשמוע ביתר בהירות את קול ה' המדבר אליו.

הנה בגמ' (ברכות ה.) איתא, אם רואה אדם שיסורין באים עליו יפשפש במעשיו, ואחד מהפירושים הפשוטים ביותר שלא בדרך דרוש הוא, שהאדם צריך להסתכל על חייו לראות מה הקב"ה רוצה ממנו, הקב"ה רוצה לדבר עם האדם, אלא שהיות שאינו יכול לדבר אתו בגלוי מחמת התגשמותו, הוא מדבר אתו באופן של צמצום השפע. והאדם צריך להתיישב ולנסות להבין מתוך הדברים שקורים אתו מה הקב"ה רוצה להגיד לו בזה, הרי אנו מאמינים באמונה שלימה שהקב"ה עשה ועושה ויעשה לכל המעשים, אין מקרה בעולם, ולכן צריך להתבונן מדוע קרה לי עכשיו דבר זה, למה קיבלתי מכה, למה נחלתי בזיונות, אין זה אלא שהקב"ה דיבר עמדי.

וכן פירש רש"י על 'פשפש במעשיו', שיבדוק מה מסתבר ביותר שהיתה כוונת הקב"ה בזה. **ובראש יוסף** (לבעל הפרי מגדים) כתב, שהוא באופן של מידה כנגד מידה, כי בדרך כלל מביא הקב"ה את היסורים באופן של מידה כנגד מידה כדי שהאדם יוכל לשים לב ולהבין מה עליו לתקן, והוא מרחמנותו הגדולה של הקב"ה כדי להקל על האדם את המלאכה.

היוצא לנו שהקב"ה ממשיך לדבר עם בני אדם, אלא שצריך לשים לב כי עכשיו דיבורו עם בני האדם בשגם הוא בשר, היינו מפני שהוא מגושם מאוד, ואמנם ככל שהאדם מוסיף ומתגשם, אינו יכול לשמוע ולראות ולשים לב, כי הקול נעשה יותר בהסתר מאחר שהוא מוסיף להתגשם, ונראה לו כל הדברים יותר ויותר 'טבעי' ונורמלי.

הדבר היחיד שהשתנה מששת ימי בראשית ועד היום הוא המדרגה של הגילוי וההסתר, פעם הוא יותר בגלוי ופעם הוא יותר בהסתר, יש תקופות שהוא יותר בגלוי, ויש תקופות שהוא יותר בהסתר, אבל הסדר עצמו אינו משתנה לעולם ומה שהיה בתקופה הראשונה כפי שמסופר בפרשת בראשית ממשיך להיות עד היום.

לכן יידע האדם, שאם יוסיף לזכך את גופו ולו במעט לפי מדרגתו, יוסיף לשום לב לסדר הבריאה, שהרי הקב"ה ממשיך לדבר עם הנבראים כפי שדיבר עמהם בתחילה, וזה הענין של מידה כנגד מידה.

"...שהקב"ה ממשיך

לדבר עם בני אדם,

אלא שצריך לשים

לב כי עכשיו דיבורו

עם בני האדם בשגם

הוא בשר, היינו מפני

שהוא מגושם מאוד,

ואמנם ככל שהאדם

מוסיף ומתגשם, אינו

יכול לשמוע ולראות

ולשים לב, כי הקול

נעשה יותר בהסתר

מאחר שהוא מוסיף

להתגשם..."